

מסורת הש"ס

(א) עדות פ"ה מ"א תמורה לא. ע"ש, ב) [צ"ל דמחל], ג) בטרות ו. תמורה י: [נחמס עד: ד] (תמורה לא.), ד) [שם סנהדרין פ. ע"ז מט. פסחים כו.], ה) [נכרות ס. וס"ג], ו) [צ"ל דמחל], ז) [נטיק כג: מר נה. צ"ק שח: סנהדרין (שה). פ: תמורה י: יא. יט. כה. כה: ל: לא.], ח) [נטיק כג: ט] [שם ס.], ט) [עברך כחח: ח] ועין חוס' עירובין כג: ד"ה אפילו ומוס' בילה ו: ד"ה צ"ס], י) [ועין היבט חוס' גיטין טז: ד"ה הא גט], יא) [צ"ל רבא], יב) [צ"ל דהיא]

גליון הש"ס

נב' רבי אליעזר סבר עובר ירך אמו. עין פ"ב דפרה:

מוסף רש"י

ולד טרפה. ואזוי תמים היה זה וזה גורם ובטרות ו. כח דהיתרא עדיף ליה. טוב לו להשמיענו כח דברי הממיר, שהא סומך על שמועמו ואזוי ירא להמיר, אצל כח האוסרין אינה ראויה, שהכל יכולין להממיר ואפילו בדבר המתיר (ביצה ב.).

דשיחלא קמא. בלע"ז פושט"א. אותן שהיו צמעים צשעה שנטרפה כולן אסורות בעובר ירך אמו הוא ועמה נטרפו: **מכאן ואילן.** היא והזכר גורמין להם שיצאו ודבר שאיסור והיתר גרמו לו שיגדל מותר: **ושוין.** ר' אליעזר ורבנן דפליגי בולד בהמה טרפה: **בדפסנא מארעא.**

היא מעצמה מתמממת בחיך ויולדת והואו חד גורם הוא: גדלה. משמע כל גדוליה באיסור: **אלא הא דסנן.** כיון דאמרת דהאי מודים צביצת טרפה בדפסנא מארעא דחד גורם הוא קאמר מכלל דפלוגמיהו צוה וזה גורם וע"כ שנטרפה ולצסוף עיברה פליגי דאיכא זה וזה גורם: **במאי קא מיפלגי.** על כרחך בנטרפה ולצסוף עיברה: **להודיעך כחו דרבי יהושע.** מירוצא הוא: **סנידא ליה כרצ אחא צי יעקב.** דלמר לעיל (דף יז:) הלכה טרפה וילדת: **ומהני לה לדאמימר כדאמינן.** הני ציעי דטרפה כו' דאיכא לפלוגי צין שיחלא קמא לשיחלא בתרא אפילו בטרפה ודאית: **רבינא לא סבר לה.** כוותיה ולא מני למימר דשיחלא בתרא דהא לא טענה הלכך מוקי לה לדאמימר צספק טרפה והכי קאמר דשיחלא קמא משהיין לה אי הדרה וטענה לאו טרפה היא ושרו קמאי: **מפני שגדלה באיסור.** אלמא טענה: **במאי קא מיפלגי.** על כרחך בעיברה ולצסוף נטרפה דאי בנטרפה צרישא מו לא טענה ובהא פליגי רבי אליעזר סבר [עובר] ירך אמו הוא והכי הוא כאחד מאצבריה: **ור' יהושע סבר כו'.** וכיון דהכי הוא אדמיפלגי כו': **ומודים.** ודאי צביצת [טרפה]: **בשיחלא קמא.** דכיון דאגידא ציה דמעורה בגידין כגופה דמא: **והלכא נוצר.** ספק טרפה ידידה אי שיה שנים עשר חדש ודאי לא נטרף ושוב אין צריך לצודקו כגון אם ספק דרוסה או נפולה או שמה ינקב הקרום מחמת שראויהו שלקמה: **כל צריה שאין לה עטם אינה מתקיימת י"ב חדש.** ונפקא מינה דמפרש רצ פפא: **קישום שהסליעה באציה.** בעודה מחוברת: **אסורה.** הנוולת באכילה דכיון דמהלכת צתוך הקישות והקישות מחוברת צקרקע שורץ על הארץ" קרינא ציה אצל התליעה בתלוש לאו שורץ הוא עד דנפיק מיניה ומהלך על גבי הקרקע דמפרש צצילה פרקין (דף סו:.) שמע

אלו טרפות פרק שלישי חולין

נח.

עין משפט נר מצוה

רלו א מיי" פ"ג מהל' מאכלות אסורות הלכה (עט) [ז] סמג לאוין קלב טוש"ע י"ד סימן פו סעיף ג:
רלו ב מיי" פ"ג מהלכות אסורי מנח הלכה יב:

ג [מיי" פ"ז מהלכות ע"ז הלכה יד סמג לאוין מה טוש"ע י"ד סימן קנב סעיף יא]:

ד [מיי" פ"ג מהלכות מאכלות אסורות הלכה יא סמג לאוין קלב טוש"ע י"ד סימן קס"ד סעיף יח:

ה [מיי" פ"ג מהלכות אסורי מנח הלכה יג ופ"ג מהלכות שמיטה הלכה יז:

רלו ו מיי" פ"א מהלכות שמיטה הלכה יג סמג לאוין קלב טוש"ע י"ד סימן מ סעיף יח וסימן פו סעיף ט:

לעני רש"י

פרשט"א. כמות הביצים בהטלה אחת.

שיטה מקובצת

[א] דהא לא גזרינן הכא ביעי: [ב] אלא הא דתניא ולד טרפה ברייתא היא והוה צמי: [ג] לאתויי ברייתא לפי שר' יהושע הווכר בה:

רבינו גרשום

הכא תנאי היא: הוה זה וזה גורם דהרנגול דהיתרא ותרנגולת (דספק) דטרפה: בדפסנא מארעא. דליכא זה וזה גורם: א"כ גדלה גמרה מיבעי ליה. כלומר אי בשיחלא קמא שהיו הביצ' במעיה כשנטרפה והו גמרה באיסור' ולא גדלה דגדלה משמע ולאחר כן שנטרפה גדלה באיסור: במאי קא מיפלגי כגון שנטרפה ולבסוף עיברה. כלומר השתא דסבירא לן דטרפה יולדת ומשבחת במאי קא מיפלגי ר' אליעזר ור' יהושע: כשנטרפ' ולבסוף עיברה. אי ולד מותר באכיל' דוה וזה גורם מותר לר' אליעזר ולרבי יהושע אסור: איתבייה רב אשי לאמימר ושוין בבבצת טרפה כו'. כלומר היאך אמרת דטרפה אינה יולדת והא הכא דטרפה טענה ביצים: הכא במאי עסקינן בשיחלא קמא. כלומר שהיו במעיה קודם שנטרפה אבל לאחר שנטרפה לא טענה אלא הא דתנן ולד טריפה ר' אליעזר אמר לא יקרב כו'. כלומר השתא דאמרת דטרפה אינה יולדת ר' אליעזר ור' יהושע במאי קא מפלגי כו': והלכתא בוכר עד י"ב חדש. הונא הא דאמר שמואל קישות שהתלע באביה כו'. כלומר ש"מ מדרב הונא דאמר כל שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש ודאי לא טריפה הוא: אמר רב פפא ש"מ מדרב הונא דאמר שמואל קישות שהתלע באביה כו'. כלומר ש"מ מדרב הונא דאמר כל שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש ודאמר שמואל קישות שהתלע במחורב אסורה משום שרץ השורץ על הארץ:

מכאן ואילך הוה צ"ה וזה גורם ומותר. אע"ג דצסוף כתובות (דף קא:) פסקינן כר' יהודה צפרדות דמספקא ליה צפרק אותו ואת צנו (לקמן דף עט.) אי חוששין לזרע האצ או לא היינו צמילתא דשרי כל חד צאפי נפשיה ולא שייך זה וזה גורם אצל הכא דחד אסור וחד שרי הוי ליה זה וזה גורם: **ושוין בבבצת טרפה שהיא אסורה.** לא כמו שפירש הקונטרס דקאי אפלוגתא דרבי אליעזר ורבי יהושע אלא קאי אפלוגתא דבית שמאי וצית הלל דפליגי צמתנינן צמסכת עדיות (פ"ה מ"א) דתנן התם צילת נצלה שצמותה נמכרת צשוק צ"ש צמתין וצית הלל אסורין ומודים צביצת טרפה שאסורה מפני שגידולה באיסור ואם תאמר דהשתא חשצי צית הלל צילת נצלה כצטר דאסרי אפילו צמותה נמכרת צשוק וצפרק קמא דצילה (דף ו:) אמרינן השוחט את התרנגולת ומצא צה צינים גמורות מותרות לצללן בחלב ואפילו רבי יעקב לא פליגי) אלא דקאמר אם היו מעורות בגידים אסורות אצל צאשין מעורות מותר ותיך צללכות גדולות דגבי איסור נצלה דרצותא לא ליערי צטר עוף צחלב דרצין הקילו ורצינו חס מירך דצביצת נצלה החמירו משום דנצלה הו דבר האסור אצל צטר עוף צחלב דהוי היתר דכל חד וחד צאפי נפשיה שרי ולפירושו צמתיש צה שצפרס צערוף) דהא דאמר צריש פרק הדר עס הנכרי (עירובין דף קד:) דאפילו ציעתא דצותחא לא ליערי איניש קמי רציה דהיינו כגון שצחט התרנגולת ומצא צה צינים גמורות דאי צתסם צינים אותן אין צריכין היתר דאין לך ע"ה שלא ידע שמומר צחלב ולפי מירוך הלכות גדולות קשיא מאי אפילו דקאמר אפילו ציעתא צכותחא אטו מי פשוט היתר זה כל כך טפי משצח מילי הא פלוגתא היא דלמאן דאמר צטר עוף צחלב דאורייתא אסירא מידי דהוה אציצת נצלה ויש לומר דלהכי קאמר אפילו שכל העולם היו נוהגין צו היתר וצפרק קמא דצילה (דף ו:) נמי פשיטא ליה לש"ס דשרי גצי הא דאמר רצ צילה עס יליאת רוצה נגמרה דקאמר למאן אילימא דשרי לאוכלה צחלב דהא צמצי חמה אסירא והתניא השוחט התרנגולת כו' משמע דפשיטא ליה דלא הוה פליג רצ ועוד י"ל דהיינו טעמא דאסרי צ"ה צילת נצלה גזירה אטו צילת אטו ציעי דשיחלא בתרא אטו ציעי דשיחלא לגבי המוצא ולדותינן מותרין רבי אליעזר אומר ולד טרפה לא יקרב לגבי מוצא אלא ניחא ליה לאתויי צרייתא ב שרבי יהושע הווכר בה: **במאי קא מיפלגי בנטרפה.** לשון הגמרא משמע דאי לאו דאמימר לא הוה קשה בצאי קא מיפלגי אלא יש לומר משום דאסר אמימר דשיחלא קמא לא מיתוקס ליה פלוגמיהו בעובר ירך אמו ובעיברה ולצסוף נטרפה דאם כן קס ליה אמימר כרבי אליעזר דשמותי הוא ולאדך לישנא דלקמן יש לפרש משום דקסבר טרפה אינה יולדת קא קשה ליה צמאי קא מיפלגי דלא מיתוקמא פלוגמיהו צוה וזה גורם אסור ואם תאמר ואמאי לא ניחא ליה לרב אשי השתא לאוקומי פלוגמיהו צוה וזה גורם הא שמעינן ליה לרבי אליעזר בהדיא צפרק כל שעה (פסחים דף ס.) דאסר דקמתי וכן היה רבי אליעזר אסר צכל איסורין צצמורה ויש לומר דשמא לא שמיע ליה לרב אשי הויא צרייתא: **ורבי אליעזר סבר זה וזה גורם אסור.** כמו שהגירסא כאן כך יש לה להיות צפרק כל האסורין (תמורה דף לא.) ויש ספרים דגרסי התם למאן דאמר טרפה יולדת פליגי כשנטרפה ולצסוף עיברה דרבי אליעזר עובר ירך אמו הוא וליתא: **א"י הכי אדמיפלגי** צבובה לגבוה ליפלגו להדיוט להודיעך כחו דרבי יהושע וליפלגו בהדיוט להודיעך כחו דרבי אליעזר כח דהיתרא עדיף ליה ומודים ודאי בבבצת טריפה שאסורה דרשיחלא קמא מאי טעמא גופה היא והלכתא יבוכר כל שנים עשר חדש בנקבה כל שאינה יולדת אמר רב הונא כל בריה שאין בו עצם אינו מתקיים י"ב חדש אמר רב פפא שמע מינה מדרב הונא הא י"דאמר שמואל קישות שהתלע באיביה אסורה הני